

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

In festo circumcissionis Christi

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

in peregrinatione finiat vitam: ne sis curiosus cur id fiat, quia id nõ perscrutaberis. Deus cuique terminum suum constituit, qui præteriri non potest, Job, 14. v. 15. Tempora hominis in manibus Dei sunt, Psal. 31. v. 16.

Vir Ægyptius aliquando aliquid obvelatum per plateam ferebat. Huic obviabat vir curiosus, qui quærebat ex eo, Quid absconditum ferret? cui alter respondit: Ideo obvelatum est, ut tu nescias.

Idem responsum illis demus, qui myste-

ria divina ratione rimari non verentur: ideo enim mysterium est, quia per vestigari non licet. Contentus esto in sanctissimã Altissimi voluntate, cum Davide dicens: Convertere anima in requiem tuam, quia Dominus benefecit tibi, Psal. 116. v. 7. & cum Eli Sacerdote: Dominus est, quod bonum est in oculis suis, faciat, 1. Sam. 3. v. 18. & cum Job: Sit nomen Domini benedictum, Job, 1. v. 26.

Laus & gloria sit Domino Deo nostro, per Jesum Christum, Amen.

IN FESTO CIRCUMCISIONIS CHRISTI.

Evangelium Luc. 2. v. 21.

EXORDIUM.

CUm Judæi ex extremo periculo, quod Haman ipsis concinnaverat, liberati essent, diem decimum quartum mensis Adar constituerunt esse solennem, ut in eo, omni tempore deinceps vacarent epulis, gaudio atque convivis, mittentes sibi mutuo donaria, partes epularum atque ciborum, *Jesth. 9. v. 17. 22.*

Hinc procul dubio consuetudo invaluit inter Christianos, ut hodierno die, non modò felicem annum sibi invicem precentur, sed & strenam mittant, in testimonium lætitiæ spiritualis, quæ ratione miraculosæ redemptionis, per Jesulum recens natum factæ, in cordibus eorum nata, de qua Angelus pastoribus Bethlehemiticis ita prædicat: Nolite timere: ecce enim

evangelizo vobis gaudium magnum, quod erit omni populo: quia natus est vobis hodiè Salvator, qui est Christus Dominus in civitate David, *Luc. 2. v. 10, 11.* Ubi enim venit plenitudo temporis, misit Deus Filium suum natum ex muliere, *Galat. 4. v. 45.*

Propterea nos Christiani hodierno die novum annum auspicamur, quo die Christus legem subiens, legem pro nobis implere, & sanguinem immaculatum pro nobis fundere, salutemq; nostram operari cepit, ut Bernhardus loquitur.

Ut ita strenam inter Christianos Symbolum memoriale sit, cælestis Jubilæi, quod Pater cælestis in Filio suo, Jesulo recens nato, nobis donavit. Quasi alloquatur Christianus alterum: Ecce, mi fili, mi amice

amicæ & vicine, apprecor & dono tibi recemtem annum, quo ipfo tibi conteflor, me & te in numero eorum efle, quibus Deus Filium fuum, Jefulum recens natum ftrenâ loco donavit, & nos ex annô veteri Adami, in novum Jubilæum tranftulit, unde fpero tecum me, & cum omnibus fidelibus æternam amicitiam in Regno cælefti culturum. Quod votum, quæ confuetudo verè Chriftiana eft, ubi ampliffimum Dei beneficium nobis præftitum, debitâ gratitudine agnofcitur, & prædicatur.

Quia verò maxima pars in distributione ftrenarum, fpirituale hoc gaudium ferè penitus oblivioni tradit, & à plurimis externa tantum donaria refpiciuntur, verbi Miniftrorū decebit, idem ex verbo Dei auditoribus fuis fedulò inculcare.

Nos methodo noftre infervientes, videbimus

- I. Triplicem Querelam.
- II. Triplicem Medelam.
- III. Triplicem Cautelam.

J. J.

Exegeffs.

Circumcifio eft Sacramentum V. T. quo Deus Abrahamum & pofteros ejus, ab aliis gentibus feparare voluit, tanquam peculium fuum, cum adjuncta comminatione, niſi mafculi præputii caro circumcifa fuerit, delendam animam illam de populo fuo, quia pactum Dei irritum fecerit, Gen. 17. v. 15. 26.

Quamvis autem Jefulus recens natus Sanctus Sanctorum, Dan. 9. v. 24. adeoque huic legi fubjectus non erat, quæ tan-

tum hominibus peccato infectis data fuerat, attamen & ipfe inftat vulgaris alterius pueri circumcidi voluit, ut prælecta Pericope luculenter probat.

Querela refpicit

I. Acerbum dolorem, quem tener puerulus Jefus in Circumcifione fuâ fubiit. Ibi enim puerulis Judæorum acuto cultro præputium præcidebatur, quod fine fanguine & dolore non factum, ut id non modò ratio fana docet, fed & exemplum Civium Sichemitarum probat, poftquam enim ad circumcifionem fufcipiendam perfuafi erant, die tertio, quando graviffimus vulnerum dolor erat, arreptis, duo filii Jacob Simeon & Levi, gladiis, ingreffii funt urbem confidenter, & omnes mafculos interfecerunt, Gen. 34. v. 27. Hinc conftat, quod fi viris à circumcifione tantus dolor obortus, ut præ dolore defendere fe minus potuerint: quantum dolorem teneris infantibus illa attulerit, fi die octavo præcife circumcifi fuerint. Hæc ex caufa Zipora diu tergiverfata, incircumcifum filiolum fuum relinquebat: & ubi tandem neceffitate adigebatur, quia Deus Mofen perempturus erat, tamen vel invita illud fecit, tetigitque pedes mariti fui, h. e. ut Biblia Vinarienfia id explicant: præputium ad pedes ejus abjeiens, dixit: Sponfus fanguinum tu mihi es, Exod. 4. v. 25.

Ejusmodi dolorem & cruciatum, optimus Jefulus in corpufculo fuo fanctiffimo, octavo ætatis die, ut alius in peccatis conceptus puerulus, experiri voluit, ubi fine dubio amarè quoque flevit, & lacrymas profudit, ficut ipfe dolores noftros portavit, Efa. 53. v. 14. nobisque

b b b

fra-

fratribus suis per omnia assimilatus est, excepto peccato, Hebr. 2. v. 12.

Sed non immerito hic recordamur magnæ illius miseriæ, cui infantes propoliti sunt, simulac in lucem eduntur, primam vocem emittunt plorantes, Sap. 7. v. 4. quâ mundum salutant, quæ nihil aliud est, nisi vallis lacrymarum, Psal. 80. v. 6. Hinc Augustinus: Quod infantia non à risu, sed à fletu orditur hanc lucem, quid malorum ingressa sit, nesciens quodammodo prophetat. Et hoc non aliunde, quàm à peccato est, de quo miseri infantuli conqueruntur, juxta notum versiculum:

In geminant E & A, quotquot nascuntur ab EVA.

Sicut enim per unum hominem mors intravit in mundum, sic & per peccatum mors, & ita in omnes homines mors pertransiit, quandoquidem omnes peccaverunt, Rom. 5. v. 12.

Quot infirmitatibus subiecti sunt infantuli? Multi expirant in utero materno, antequam in lucem eduntur, in sepulchro enim absconduntur & illi, qui concepti non viderunt lucem, Job. 3. v. 16. Quod si verò dolores partûs superant & gratiâ Dei perumpunt, miseriarum finis non est, ut semper unius exitus, principium sit alterius. Modò tussâ laborant, modò epilepsiâ infestantur, modo variolis decumbunt, modò dentium dolore cruciantur, quin multi tantâ difficultate nascuntur, ut vita propterea priventur. Sive accidit, ut poplite lædantur, sicut Mephiboseth, quem nutrix casu perdidit, ut claudus effectus fuerit, 2. Sam. 4. v. 4. sive febris ardent, ut Reguli Elius, Joh. 4. v. 35. sive caput do-

lent, ut filiis Sunamitidis, 2. Reg. 4. v. 19. sive prorsus degenerant, uti Absolon, 2. Sam. 17. v. 1. seqq.

Hoc magnum metotem affert parentibus, exinnata enim diligunt liberos, & si huic vel illo malum oboritur, mallent id in proprio corpore pro liberis sustinere, ut in Davide perspicimus, qui nuncio audito, filium Absolonem, qui tamen vitæ & coronæ insidias struxerat, in quercu pendulum factum, & tribus hastis percussum, lamentabili voce clamabat: Fili mi Absolom, Absolom fili mi: quis mihi tribuatur, ut ego moriar pro te, Absolom fili mi, fili mi Absolom! 2. Sam. 18. v. 73. Ex hac causa quandoque Deus liberos morbis percudit, quando parentum peccata punitum ir, ut recordentur, quomodo olim in juventute vixerint, & ita liberis & nepotibus suis justam pœnam attraxerint. Quando enim patres comederunt uvam acerbam, dentes filiorum obstupescunt, Ezech. 18. v. 2. Sed & seriâ pœnitentiâ id elui potest, si ores cum Davide: Delicta juventutis meæ, & rebellionem meam, ne memineris, Psal. 25. v. 7. sic conturbantur viscera Dei, ut miserens miseretur nostrum, Jer. 31. v. 20.

II. *Amicorum morem*, quorum tempore necessitatis magna raritas est. Quod in Circumcisione Jesuli recens nati apparet.

Quando aliâs apud Judæos puerulus circumcidendus erat, vicini & cognati convenerunt, ut ex historia Baptistæ patet, Luc. 1. v. 58. Verùm hic ad circumcisonem Christi non memoratur, quemquam è civibus Bethlehemiticis comparuisse:

ruisse: ubi tamen sine dubio propinquos & agnatos suos ibi habuerunt, quia e familia Davidis erant; Bethlehém verò civitas David expressè nominatur. Sed quia in inopiâ vivebant, nemo aderat, qui consanguinitatis officia persolveret, sicut & durius tractantur, & in stabulo puerperii tempus exigere coguntur, Luc. 2. v. 7.

Ita adhuc hodiè in mundo comparatum est, ut non abs re Petronius cecinerit:

Dum fortuna manet, vultum servatis amici,

Cum cecidit, turpi vertitis ora fuga. Id expertus est Jobus, hinc conqueritur: Fratres mei præterierunt me, sicut in unda torrentium, Joh. 6. v. 15.

Nec minus Josephus, cujus Præpositus pincernarum oblitus est, succedentibus prosperis, Gen. 40. v. 23.

Sic & Paulus in prima defensione ab amicis solus relictus est, 2. Tim. 4. v. 16.

Hic mundi mos est, humile quod est, superbi fastidiunt, sic & opulenti inopes: Dives commotus, confirmatur ab amicis suis, humilis autem cum ceciderit, expelletur & à notis, Sir. 13. v. 24.

Hoc dolendum sanè est.

Fidelis amicus aliàs dimidium est animæ, imò eadem anima & medicamentum vitæ & immortalitatis, Sir. 6. v. 15. hinc Salomo: Unguento & variis odoribus delectatur cor: & dulcis est amicus, propter consilia animæ, Prov. 29. v. 9.

Verùm hodiè rara avis in terris, nigroque simillima cygno, ut non abs re Aristoteles amicis dixerit: O amici, nullus est amicus! Facilis vox est: Totus tuus sum, sed paucioris effectus.

Freuer Freund ein selkham Gast/
Den Melonen gleich zu schâgen/
50. Körner mustu segen/

Ch du einen guten hast.

Rectè ergò facit, qui Deum ante omnia amicum sibi conciliat, hic enim, omnibus nos relinquentibus, solus constans manet, Plal. 27. v. 10. Job. 13. v. 1.

III. *Mundi humorem.* Hic audimus, parentes Christi Circumcisionem recens nati Jesuli non diu procrastinare: sed octavo die juxta legem eam expedire, ne culpâ sua periculum oriatur.

Hodiè sæpè fit, præsertim apud eos, qui sublimioris conditionis sunt, ut infantes suos aliquot hebdomades sine baptismo relinquunt, ex merâ superbiâ, quia aut compadres non citius convocare, aut convivium non citius instruere possunt, quæ plus respiciuntur, quàm miser infantulus, qui intereâ in peccatis relinquitur, & necessario hoc salutis medio carere cogitur.

Hoc non leve peccatum est. Etli enim nullus certus dies baptismati à Christo & Apostolis definitus est, sicut Circumcisioni in V. T. quæ præcisè die octavo peragenda erat, Gen. 17. v. 12. attamen ex hac ordinatione perspicere possumus, quod Sacramenta sua non ex industria differri velit. Hoc & inter alia inde colligi potest, quia Circumcisio non sine dolore fiebat, & tamen præcisè octavo die observanda erat: quando magis baptismus promovendus videtur, ubi nullum periculum aut dolores pertimescendi.

Certè parentes illi, qui liberos suos sine baptismo aliquamdiu relinquunt, hoc ipso satis indicant, quod Sacramentum non magni æstiment, nec adeò necesse

bbbb 2   fir,

fit, quod Chriftus ait: Nifi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu, non poteft introire in Regnum cœlorum, Joh. 3. v. 5. Quodfi igitur contigit, ut infantes subito in morbum incidant, aut planè occumbant, gravis hinc ratio parentibus reddenda reftat, & Deus sanguinem illum à manu eorum requirer, Ezech. 3. v. 10.

Sunt filii hæreditas Domini: merces fructus ventris, Pfal. 127. v. 4. æquum igitur eft, ut parentes maturent, quo per baptifmum Chrifto initiantur, quod & ipfe Servator mandat, inquit: Sinite parvulos venire ad me, & ne prohibueritis eos, talium eft enim Regnum Dei, Marc. 10. v. 14.

Ratholdus Dux Frifæ, cum Epifcopus Wolramus, eò cum perſuafiffet, ut baptifmum fufcepturus, alterum jam pedem in baptifmum poſuiſſet: interrogabat ille Epifcopum, quorſum plurima pars majorum fuorum perveniſſet, in cœlumne, an in infernum? Epifcopus reſpondit, fuiſſe infideles gentiles, ideoque ſine dubio in infernum migraffe. Tum retracto pede dixit: Sic cum majori parte ego faciam.

Ejuſmodi illuſorum adhuc hodie in medio Chriftiano orbe plurimi reperiuntur, qui baptifmum carnalibus oculis intuentes autumant, non multum referre utrum baptizeris nec ne? Verùm errant. Eft enim ſtipulatio bonæ conſcientiæ cum Deo, 1. Petr. 3. v. 21. lavacrum regenerationis & renovationis, Tit. 3. verſ. 3. hoc qui ſpernit, conſilium Dei adverſus ſeipſum ſpernit.

De Secundo.

Sequitur Medela, quæ fluit
 I. Ex temporis fluxu. Sic enim in Evangelio: Poſtquam conſummata ſunt dies octo, ut circumcideretur puer. Hic nihil ſtabile & permanens eſt, ſed potius locum habet illud Poetæ:

Tempora labuntur, & nos mutamur in illis.

Tandem appropinquamus morti, ubi conſtituta eſt domus omni viventi, Job. 30. v. 23.

Poſtquam autem in hæc mundi ſeneſcia eò res rediit, ut omnia in deterius vergant, & querela Davidis locum habeat: Defecit ſanctus, Pfal. 12. v. 1. audimus nil niſi prælia, & rumores præliorum, abundat iniquitas & refrignit caritas multorum, Matth. 24. v. 6. 12. Diabolus valdè negotioſus eſt, & non modò Pſeudo-Prophe- tas ablegat magno numero, ut cicades, Apoc. 14. v. 9. ſed & in Politia & œconomia omnia turbat, ut tempus illud adefſe conſtet, de quo Johannes: Væ habitatoribus terræ & maris; quia descendit Diabolus ad vos, habens iram magnam, ſciens, quòd modicum tempus habet, Apoc. 12. v. 12. Magna ſanè conſolatio fidelibus redundat, quod hæc miſeria non in æternum duret, ſed dicetur aliquando: Dies conſummata ſunt, non enim in æternum Deus afflictionem dabit juſto, Pfal. 55. v. 23.

Hoc reminſcantur pii, ſi fortè rebus adverſis conſiſtentur, poſt nubila Phœbus. Lux orta eſt juſto, & reſtis corde lætitia, Pfal. 97. v. 11. In vitâ æterna tempus nunquam conſummabitur, ubi non occidet

det ultrâ Sol, & Luna non minuetur: quia erit nobis Dominus in fempiternam lucem, & complebuntur dies lactus noftri, Efa. 60. v. 20. Apoc. 21. v. 23.

II. Ex nomine Jefu, quo recens natus puerulus in Circumcifione inſignitus fuit, eſt illud nomen JESUS, nomen ſuper omne nomen, in quo omne genu flectatur, cœleſtium, terreſtrium, & infernorum, Phil. 2. v. 10. Non enim eſt in alio aliquo falus, nec aliud nomen ſub cœlo datum eſt hominibus in quo oporteat eos falvos fieri, Act. 4. v. 12. ſicuti ex hâc ipſa cauſa hoc nomen accepit, ut tanquam Jefus noſter populum ſuum falvum faciat, à peccatis eorum, Matth. 1. v. 11.

Hoc fecit quoque dum per ſanguinem & mortem ſuam æternam redemptionem reperit, Hebr. 9. v. 12. quâ & adhuc hodie eſt Salvator omnium hominum, maximè verò fidelium, 1. Tim. 4. v. 10.

Hinc maxima conſolatio oritur.

Vocatur Salvator tuus Jefus, quia te falvum fecit à peccatis tuis: liberavit te quoque ab ira Dei contra peccata. Ubi enim peccata aboleta ſunt, Deus nullam cauſam amplius irâſcendi habet, ſed potius juſtificati fide, pacem habemus ad Deum per Dominum noſtrum Jefum Chriſtum, Rom. 5. v. 1.

Quia vocatur Jefus, immunis quoque eſt ab accuſatione & maledictione legis, virtus enim peccati lex eſt, 1. Cor. 15. v. 57. Chriſtus verò eſt finis legis, ad juſtitiam omni credenti, Rom. 10. v. 4.

Quia Jefus, à morte quoque te redemit. Stipendium enim peccati mors, Rom. 6. v. 23. ubi verò peccatum expiatum, ibi & mors ceſſat: qui in Chriſtum

credit, nunquam morietur, Johan. 11. v. 26.

Si Jefus, futurum quoque judicium non pertimeſcendum nobis eſt, Joh. 5. v. 24.

Si Jefus, immunes quoque ſumus à condemnatione æternâ. Nulla enim condemnatio in iis, qui in Chriſto Jefu ſunt, Rom. 8. v. 1.

Noli itaque deſperare, ſed collige te, peccator triftis! cur triftaberis, quia ejuſmodi Salvatore gaudes, cui nomen Jefus? Si peccata perturbant te? donavit ille tibi omnia delicta, delens, quod adverſus te erat, chirographum, Col. 2. v. 15. Inquietat te conſcientia? Hic Jefus emundavit conſcientiam noſtram, ab operibus mortuis ad ſerviendum Deo viventi, Hebr. 9. v. 14. Ambigis de ſalute? Apage dubitationem, non enim venit, ut judicet mundum, ſed ut ſalvetur mundus per eum, Joh. 3. v. 17. Mors appropinquat? Noli exhorreſcere mortem! Hic Jefus eſt, qui eſt verus Deus & vita æterna, 1. Joh. 5. v. 11. Hunc fiducia plenus cum Stephano invoca: Domine Jefu ſuſcipe ſpiritum meum! ſic & tu cœlum patere videbis, & in agone efficaciffimum ſolatum ſenties, Act. 7. v. ult. Rom. 14. v. 7.

III. Ex Circumcifione fructu. Pro ſeipſo legi ſubjectus non erat, ſed Dominus Sabbathi, Marc. 2. v. ult. At noſtri cauſa circumcidi voluit, ut oſtenderet, ſe in mundum veniſſe, ut legem & omnem juſtitiam impleret, Matth. 3. v. 15. Qui enim circumciditur, debitor eſt, univerſæ legis faciendæ, Gal. 5. v. 3.

Hinc conſolationem hauriamus, quando audimus, Moſen omnes maledictos
bbbb 3 pro

pronunciare, qui non permanent in omnibus fermonibus legis, Deur. 27. v. ult. Chriftus propter nos legi fe fubjecit, ut adoptionem filiorum reciperemus, Galat. 4. v. 5.

Proinde non eft, quod metuamus, fed poffumus in Chrifto invenire, quod faluti noftræ deeft, factus eft enim nobis à Patre fapientia, & iuftitia, & fanctificatio, & redemptio, 1. Cor. 1. v. 30.

Quando in corpore humano periculofa carnis putredo oritur, venæ feftio à Medicis pro optimo remedio habetur.

Totum humani generis corpus per peccata aded corruptum erat, ut à plantâ pedis ufque ad verticem nihil integrum quiddam, Efa. 1. v. 6. Propterea Chriftus magnus ille Sanator, Exod. 15. v. ult. & Magifter falvationum, Efa. 63. v. 1. in medium venit, & in affumta humana naturâ, non modò tempore paffionis fuæ, fed ftatim octavo Nativitatis die in Circumcifione fanguinem fuum profudit, quò hoc ipfo toti humani generis corpori fanitas reftitueretur. Agnofce hinc magnam caritatem Redemptoris tui, nec defpera in peccatis tuis. Unica guttula fanguinis Chrifti fufficit pro redemptione totius mundi, etiam fi mille effent mundi, ait devotus Bernhardus.

Si quis lapfu graviore læfus, quicquam in corpore ditupit, fanguis caprinus ei propinatur, quo cruor concretus, qui cor circumdedit, viciffim diffolvatur, & ita homo reftituatur.

Quando & tu, mi Chriftiane! lapfum graviorem, ex innatâ infirmitate vel Diaboli fraude circumventus commiffi, unde confcientia tua torquetur, ut cum Da-

vide fufpites: Non eft fanitas in carne mea, à facie iræ tuæ, Pfa. 38. v. 4.

Ad cœleftem Medicum tuum Jefum te confer, ut potet te guttis fuis fanguineis in facrâ cœnâ, nec dubita, quin fanitatem confecluturus, & omni mœrore liberandus fis, Sanguis enim Jefu Chrifti, Filii Dei, emundat nos ab omni peccato, 1. Joh. 1. v. 7.

De Tertio.

Restat *Cautela*, quæ tribus abfolvitur Regulis, ut funt

1. *Circumcifionem imitare.* Eft enim externa Circumcifio in N. T. defit: tamen nos Chriftiani interiori circumcifioni adftricti fumus. Non qui in manifefto Judæus eft: neque quæ in manifefto in carne, circumcifio eft: fed qui in abfcondito Judæus eft; & circumcifio cordis, in Spiritu, non literâ, Rom. 2. v. 28. 29. Confer Jer. 4. v. 4. Matth. 18. v. 8. 9.

Quodfi igitur novus annus felix & fauftus nobis effe debeat, fpiritualem hanc Circumcifionem nobis commendatam habeamus, juxtà

1. *Temporis notationem.* Jefulus recens natus, circumcifus eft octavo die juxtà legem. Sic neq; nos fpiritualem circumcifionem differamus, fed à puero malitiam præcidamus, ne fe infinuet & decipiat animâ, Sap. 4. v. 12. Memento Creatoris tui, in diebus juventutis tuæ, Eccl. 12. v. 1. Maledictus, qui florem juventutis Diabolo, feces autem fenectutis Deo confecrat. Ne erretis, non irridetur Deus, Gal. 6. v. 7.

2. *Modum & rationem.* Jefulus nofter circumcifus eft cultro ferreo vel lapideo, Jof. 5. v. 3.

Nos

Nos ejusmodi cultro non opus habemus: sed cultrum Spiritus adhibeamus, qui est sermo Dei vivus & efficax, & penetrabilior omni gladio ancipiti &c. Hebr. 4. v. 12. Hoc circumcide membra tua, ut ita destruat corpus peccati, Rom. 6. v. 6. ut ita novus homo resurgat, qui in justitiâ & sanctitate Deo serviat, 2. Cor. 5. v. 17.

Circumcide *linguam* tuam à convitiis: non enim hanc tibi Deus dedit, ut mordeas, sed ut ipsi gratias agas, & proximo infervias. Maledici enim Regnum Dei non hereditabunt, 1. Cor. 6. v. 10.

Circumcide *aures* tuas, ut audiant verbum Dei, quod est verbum vitæ, Johan. 6. v. 68. & clamorem pauperum, Rom. 12. v. 13. Prov. 21. v. 13.

Circumcide *oculos* tuos, ne videant vanitatem, 2. Petr. 2. v. 14. Psal. 119. v. 37. sed mirabilia in lege Dei, Psal. 119. v. 18. & cælum, Psal. 121. v. 1.

Circumcide *manus*, ne circumveniant in negotio fratrem, 1. Theff. 4. v. 6. sed laborent, operando quod bonum est, ut habeas, unde tribuas necessitatem patienti, Eph. 4. v. 28. 1. Joh. 3. v. 17.

Circumcide *pêdes*, ne abeant in curvas peccatorum vias, Psal. 125. v. 5. sed dirige eos in viam pacis, Luc. 1. v. 79. ut dignè converteris Evangelio, Phil. 1. v. 27. ut filios lucis decet, Luc. 16. v. 8.

Circumcide *cor tuum* ab hypocrisis, Sir. 2. v. 14. Deut. 15. v. 9. Cor enim ejusmodi derelictatur Deus, Prov. 6. v. 18. Ora verò Deum, ut creet in te cor mundum, & Spiritum rectum innovet in visceribus tuis, Pl. 51. v. 12. juxtâ promissionem, Ez 36. 27.

3. *Salutarem operationem.* In V. T. pueri per Sacramentum Circumcisionis in fœ-

cus Dei recipiebantur: Hâc virtute quoque pollet spiritualis circumcisio; si impieegerit pœnitentiam, vitâ vivet, & non morietur, Ezech. 18. v. 21.

Quod si ita spiritualem Circumcisionem commendatam tibi habebis, cum novo anno, novam quoque benedictionem à Deo expectabis. Sin minus, facilè in novacula conducta te radere potest Deus, Esa. 7. v. 20. & gladium dentò tibi immittere, ut correptiones septuplùm veniant, propter peccata tua, Levit. 26. v. 18. Est enim justus iudex, & Deus minitans per singulos dies, Psal. 7. v. 12.

II. *Nominis tui recordare.* Judæi in more habuerunt, ut puerulis in Circumcisione nomina imposuerint, sicut & Jesu Servatori contigit, & Baptistæ, Luc. 1. v. 64. Quia igitur baptismus in locum Circumcisionis successit, Col. 2. v. 12. adhuc hodiè infantes nostros in baptismo nominibus suis insignire consuevimus. Quod ipsum non insigni sua utilitate caret. Sunt enim nomina, quæ in baptismo imponuntur, monitoria

1. *Nostre renovationis*, quæ in baptismo fit, Tit. 3. v. 5. Quia enim ibi nova creatura sumus, 2. Cor. 5. v. 17. æquum est, ut & novis nominibus appellemur: Sicut Deus ipse Abrahami nomen immutabât, cum ei legem Circumcisionis ferret, ut non amplius Abram, sed Abraham vocaretur, Gen. 17. v. 10. seqq.

2. *Debita obligationis.* Sicut enim miles, quando Sacramento se adstringit, nomen suum profitetur, & hoc ipso obligat se, quod vitam pro vexillo profundere velit: Ita in baptismo nos Christo nomen damus, renunciantes Diabolo & omni-

omnibus ejus operibus. Hoc proinde servandum est, ne Diabolo aut mundo in peccatis serviamus: sed Christo in justitia & sanctitate coram ipso, Luc. 1. v. 74. Nemo enim duobus Dominis servire potest, Matth. 6. v. 24. 2. Cor. 6. v. 14.

3. *Necessaria consolationis.* Quando enim tribulationibus immersis non aliter videtur, ac si Deus nostrum oblitus, faciem à nobis absconderit, ut querendum: Dominus dereliquit me, Dominus oblitus est mei, Esa. 49. v. 14. nomina nostra recordemur, quibus in baptismo in caelo adscripti, Luc. 10. v. 20. & in librum vitae consignati sumus, Apoc. 22. v. 19. Phil. 4. v. 3.

Ah mi Christiane! non Deus oblitus tui est, vocavit te nomine tuo, Esa. 43. v. 1. scit opera tua, & ubi habitas, Apoc. 2. v. 13. scripsit te in libro monumenti sui, Mal. 3. v. 16. descripsit te in manibus suis, Esa. 49. v. 16. Ergo confide, non te deseret, neque derelinquet, Hebr. 13. v. 15. sed eripiet & glorificabit te, & ostendet tibi salutare suum, Psal. 91. v. ult.

III. *Benè omnibus precare.* Id potissimum fiat in principio hujus novi anni, nec enim sine felici effectu erit, Deo largituro successum. Desiderium justorum profectò bonum est, Prov. 11. v. 23.

De Judæis scribunt, si illi novum annum auspiciuntur, Rabbinum eorum ex suggestu cornu sonitum edere, qui si obscurus, prælagiunt sibi infelicem; si clarus & sonorus, felicem sibi annum pollicentur.

Nos Judæi non sumus, sed gratia Dei

baptizati Christiani: Quia tamen impræsentiarum primâ vice in hoc anno suggestum conscendi, æquum puto, si & vobis novum annum apprecer.

Sicut igitur hic congregati sunt ex omnibus tribus Hierarchiis, Pastores, & Auditores, Magistratus & subditi, Patentes & liberi, mariti & uxores, Seniores & juniores, ita omnibus in genere & singulis in specie apprecor à Deo Trinuno, annum felicissimum & beatissimum. A Deo Patre annum fertilem, à Deo Filio, annum pacificum, à Spiritu sancto gratiosum Jubilæum.

Non dubium est, quin in novo anno variæ calamitates emerfuræ sint in omnibus Hierarchiis, experiemini tribulationes multas & malas, Psal. 71. v. 20. Sed confidite, Vos mei! Deus Trinus non derelinquet vos. Deus Pater vestrum miseretur, & ut fidelis est, neminem patietur tentari suprâ id quod potest, sed faciet cum tentatione evasionem, 1. Cor. 13. v. 13. Jesus Christus non vos orphanos relinquet, Johan. 14. v. 18. Sed vobiscum erit omnibus diebus, usque ad consummationem seculi, Matth. 28. v. ult. Deus Spiritus sanctus vos instaurabit, confortabit, roborabit, fundabit, 1. Petr. 5. v. 10. ut militetis bonam militiam, habentes fidem & bonam conscientiam, 1. Tim. 1. v. 19. & tandem reportetis finem fidei vestræ, salutem animarum vestrarum, 1.

Petr. 1. v. 9. Hoc votum meum est, addat Deus incrementum, Amen.